

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

ZÁCHRANA ČESKÉ EKONOMIKY OČIMA KRIZOVÝCH MANAŽERŮ

Výstupy z odborných diskusí v rámci námětového cvičení, které provedli zkušení krizoví a restrukturalizační manažeři sdružení v České asociaci interim managementu (nezávisle na dalších subjektech a časově ještě před vyhlášením vládního „ozdravného balíčku“). Jedná se o souhrn potřebných opatření a kroků vycházejících z osvědčených postupů, metodiky krizového řízení a komplexního strategického přístupu k řešení krizových a předkrizových situací ekonomických subjektů.

A/ Je třeba využívat HLAVNÍ ZÁSADY A POSTUPY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, kterými jsou:

1. **Rychlá komplexní analýza situace** (pragmatická, bez vlivu emocí, politiky ...), **oddělení urgentních od neurgentních záležitostí** (z pohledu potřeby vyřešení dané problematické situace)
2. **Generování návrhů řešení/opatření** (bez jakékoliv emotivní, politické či vztahové autocenzury – tedy návrhy všech možných řešení, která vedou k cíli)
3. **Prioritizace dle důležitosti jednotlivých opatření**
4. **Příprava několika možných komplexních variant/scénářů**
5. **Výběr nejvhodnější doporučené varianty/scénáře řešení** (na základě kvantifikace přínosů/nákladů/rizik) včetně **oponentního posouzení** a doplněné o konkrétní **komunikační strategii** pro vybranou variantu
6. **Projednání se všemi skupinami stakeholderů, finální schválení**
7. **Výběr vhodných lídrů a sestavení týmů pro realizaci, motivace všech účastníků k co nejefektivnějšímu plnění**
8. **Příprava detailních akčních plánů s osobní odpovědností** jednotlivých lídrů za každý bod a s jasně stanovenými podmínkami/termíny/milníky/ očekávanými výsledky plnění
9. **Spuštění realizace, důraz na dotahování výsledků a efektivní komunikaci**
10. **Neustálé zpětnovazební vyhodnocování plnění akčních plánů, případné korekce**

 +420 733 161 779

 info@caim.cz

 www.caim.cz

Spolek je zapsán v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, VS/1-1/80 350/10-R

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

B/ HLAVNÍ PŘEDPOKLADY OZDRAVENÍ A ZÁCHRANY ČESKÉ EKONOMIKY:

Je potřeba zaměřit veškeré síly na:

- i. **Stanovení a odsouhlasení priorit**, tedy **státního zájmu** a efektivního postupu i s využitím zásad krizového řízení
- ii. **Posílení ekonomiky a průmyslu** jako klíčového odvětví ekonomiky ČR **generujícího přidanou hodnotu a potřebné výnosy/finanční zdroje**
- iii. **Úspory, zamezení plýtvání či zbytečného maření energie/zdrojů** a stabilizace rozpočtu

ad B/i. STANOVENÍ A ODSOUHLASENÍ PRIORIT vycházejících ze státního zájmu a efektivního postupu i s využitím zásad krizového řízení

- V krizových, ale i předkrizových situacích je potřeba dočasně využívat **osvědčené principy krizového řízení**, přičemž základem je důraz na **co nejrychlejší a nejefektivnější výsledek a soustředění se na hlavní/ podstatné priority a potlačování formalistických překážek činnosti**.
- V případě českého hospodářství je třeba stanovit, **co je státním zájmem**, a vhodnou komunikací je nezbytné **získat pro něj podporu** (nebo alespoň neutralitu) všech zúčastněných skupin (stakeholderů).
- V dané situaci nelze věnovat plnou pozornost a energii naprosto všem přáním a požadavkům. Proto **je třeba v souladu se státním zájmem nastavit priority a věnovat dostupné zdroje primárně těm vybraným** a neplýtvat energií na nepodstatné věci.
- **Priority je třeba stanovovat v zájmu celého státu**, nikoliv jen vlády či specifických skupin. Státní zájem musí být rozložen/delegován na úroveň jednotlivých odvětví/ministerstev včetně zmíněných priorit (scénáře, akční plány); důvodem je **přehlednost, jasná a nedělitelná odpovědnost a kontrolovatelnost**.
- Při stanovování strategie je třeba sestavit i **plán rizik** (např. surovinová, energetická, dodavatelská – viz např. Čína, logistická, mimotarifní bariéry dovozu, lobbying koncernů a monopolů proti zájmům ČR apod.).
- Je nezbytně nutné **zavést osobní odpovědnost** státních úředníků za výsledek jejich práce, zejména všech vedoucích (revidovat zákon o státní službě, který ve své aktuální podobě zabetonoval možnosti efektivního manažerského řízení státních institucí).
- V rámci řízení je důležité i **osobním příkladem lídrů** podporovat kvalitu, iniciativu, osobní odpovědnost v jednání občanů, podnikatelů a podniků jako součást společenských hodnot.
- S efektivitou hospodářství souvisí i **schopnosti lídrů v čele státních institucí a společností** (příspěvkových i obchodních), kde je zapotřebí angažovat skutečné praxí ověřené odborníky a opustit praxi „trafik“ pro politické spřízněnce (představenstva, dozorcí a správní rady atp.).

+420 733 161 779

✉ info@caim.cz

🌐 www.caim.cz

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

---

ad B/ii. POSÍLENÍ EKONOMIKY A PRŮMYSLU jako klíčového odvětví ekonomiky ČR generujícího přidanou hodnotu a potřebné výnosy/finanční zdroje

- **K obratu nepříznivého trendu vývoje hospodaření se nelze pouze prošetřit.** Hospodaření musí být založeno na dostatečném **generování přidané hodnoty**. Šetření je důležitým prvkem, zejména tam, kde se zbytečně hodnoty maří, kde určitá činnost brzdí efektivitu ekonomiky, aniž by to bylo dostatečně vyváženo jinou hodnotou (ochrana života, zdraví apod.).
- Je potřeba maximálně využít a posílit **zejména to, co stát** (jeho lidé a podniky) **aktuálně nejlépe umí produkovat a nabízet, v čem jsme dobří, konkurenceschopní** (dovnitř k uspokojení svých potřeb, ale zejména navenek pro efektivní export, na jehož základě lze importovat jiné důležité produkty a služby).
- Pro oživení ekonomiky v souladu s definovaným státním strategickým zájmem je nutné podporovat (nefinančně) rozvoj hlavních pilířů naší ekonomiky zejména odbouráváním bariér, omezováním byrokracie, zjednodušováním legislativy a odmítáním regulací EU nevhodných pro náš průmysl.
- **Musí se hledat a budovat exportní možnosti všude, kde to je pro ČR vhodné a výhodné** (po vzoru Francie, Itálie, Německa a dalších států, které si v praxi samy nedávají v exportu žádná ideologická omezení). S tím souvisí i identifikace a intenzivnější využívání synergie a fungujících ekonomických prvků se sousedními, resp. podobnými zeměmi.
- Je nutné **podpořit a navýšit export produktů a služeb s vyšší přidanou hodnotou** a tím i snížit relativní závislost na exportu polotovarů s nízkou přidanou hodnotou do Německa nebo přes německé firmy dále.
- V aktuální situaci je nezbytně nutné všechna rozhodnutí vlády podřídit **klíčové roli financí**; tedy řídicím faktorem musí být resort financí, **motorem příjmů** pak v našich současných podmínkách **průmysl!**
- Je potřeba vytvořit takové prostředí, aby podniky (i domácnosti) měly **dostupné a stabilní energie** (elektrina, plyn, teplo/otop, voda) **na cenové úrovni odpovídající zdrojům a možnostem ČR**. Dostatek cenově odpovídajících (konkurenceschopných) energií je základ, bez kterého nelze hospodářství (jakékoliv entity) nastartovat nebo zrychlit.
  - Zvážit/prověřit a případně provést **odpoutání cenotvorby el. energie od německého modelu** (souvisí mj. s decouplingem a lipskou burzou), omezit vliv spekulací s emisními povolenkami.
  - Připravit novou energetickou koncepci a postavit ji na co nejrychlejší stavbě jaderných bloků a **do té doby na přechodném doplnění potřeb** (nad rámec energie produkované stávajícími zdroji a OZE) z **ekologizovaných tepelných elektráren** využívajících domácí suroviny.
  - Nerozšiřovat výrobu el. energie a tepla na bázi dovozů fosilních surovin s nestabilní cenotvorbou (např. plyn nebo uhlí dovážené z jiných kontinentů).
  - Znovu zvážit rozhodnutí o ukončení dobývání energetických surovin na území ČR v kontextu aktuální surovinové, energetické a bezpečnostně-politické situace.

+420 733 161 779

✉ info@caim.cz

🌐 www.caim.cz

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

- Pro efektivnější chod ekonomiky lze doporučit každý půlrok **snížit počet předpisů a nařízení** pro oblast podnikání např. o 5% (tj. snížit maření energie v komplikovaném systému).
- Dále by se mělo více **dbát na praktickou regulaci monopolů a oligopolů**. Zpřísněním kritérií pro tuto oblast stát podpoří střední a malé firmy a více ochrání ekonomiku před lobbistickým vlivem silných korporací.
- K efektivitě chodu státu patří i razantní **zrychlení tempa digitalizace a podpory nových technologií**. Zde lze doporučit mj. okamžité úpravy odpisových tabulek pro tuto oblast.
- Současnou rigiditu ekonomiky je třeba také oživit **zpružněním trhu práce** (uvolnit pravidla pracovního trhu; mj. umožnit výpověď bez udání důvodu s odstupňovaným odstupným apod.).
- V oblasti nákupů pro strategické oblasti (např. typicky pro obranný či energetický průmysl) **preferovat domácí výrobu, zejména systémovou finalizaci těch produktů**, k jejichž výrobě má ČR dostatečné předpoklady (kolová i pásová pozemní technika, funkční celky energetiky atp.). V případě systémů a produktů, pro jejichž výrobu a finalizaci nemá ČR dostatečné předpoklady preferovat společné vývojovo-výrobní projekty s podobně zaměřenými zeměmi. V případě přímých nákupů ze zahraničí trvat na lokálně generované přidané hodnotě (nikoliv jen podílu ceny!) ve výši min. 50% (adekvátně známému *Buy America Act*).
- Všechna opatření, změny a kroky je potřeba posoudit z hlediska vlivu na konkurenceschopnost průmyslu a republiky. Žádným krokem, byť důležitým, se **nesmí snížit konkurenceschopnost českého průmyslu**. Tuzemské podniky by neměly mít horší podmínky pro podnikání než zahraniční firmy a zejména sousední státy.

ad B/iii. ÚSPORY A STABILIZACE ROZPOČTU, zamezení plýtvání či zbytečného maření energie/zdrojů

- V každé složitější době je potřeba **plánovat rychle a pružně** dle aktuálního vývoje situace. Proto na základě zkušeností z dynamicky se vyvíjejících situací by bylo vhodné přechodně upravit/zkrátit rozpočtové období na „**rolovací**“ s půlroční periodou upřesňování - za účelem rychlejší zpětnovazební reakce.
- Zkušenosti z krizového řízení vyžadují razantní **zvýšení osobní odpovědnosti** za vývoj situace v jednotlivých oblastech, a hlavně za výsledky při dosahování nastavených cílů, parametrů, termínů a kvality. Tedy **každá jedna položka státního rozpočtu musí být vždy v zodpovědnosti jednoho konkrétního ministra vlády** (tj. de facto zrušit nepřehlednou nezávislost rozpočtových kapitol různých ústavů, úřadů a dalších státních institucí).
- **Vše je třeba směřovat k vyrovnanému rozpočtu** (s výjimkou konkrétních dlouhodobých investic, které mají kvantifikovatelnou ekonomickou návratnost) - **SPOTŘEBOVAT LZE JEN TOLIK, NA KOLIK SI VYDĚLÁME!!!** Paušálně by bylo vhodné dočasně **zrušit princip nedotknutelnosti tzv. mandatorních výdajů**, a i tyto výdaje v rámci projednávání rozpočtu parametrizovat dle priorit s respektem k principu vyrovnaného rozpočtu.

+420 733 161 779

✉ info@caim.cz

🌐 www.caim.cz

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

- Na výdajové straně je velmi osvědčené, pokud **úsporná opatření zahájí lídři a vedoucí primárně u sebe jako motivační příklad pro ostatní** (např. v podobě výzvy k dočasnému „dobrovolnému“ omezení si platů všech vládních a ústavních činitelů vč. soudců a všech vedoucích na všech úrovních státních institucí plošným stropem například na hodnotu trojnásobku průměrných mezd dle ČSÚ).
- Každé šetření v nepříznivé ekonomické situaci je třeba zahájit v prvním kroku rychle/okamžitě, tedy **plošnými redukcemi, např. snížením rozpočtu na všechny provozní výdaje jednotlivých kapitol** v zodpovědnosti ministrů o 10% / období 12 měsíců.
- Tím je třeba vytvořit tlak na **zjednodušování a zlevňování agendy** úřadů a omezení placených externích služeb.
- Je nutné **přehodnotit všechny investiční výdaje a seřadit je dle priorit** („pod sebe“); čarou oddělit ty, které je možné z vyrovnaného rozpočtu daného období pokrýt, a ty, které zůstanou „pod čarou“ odložit; půjčit si pouze na investice, které mají jasně kvantifikovatelnou návratnost.
- Jako naprosto nezbytné ke zpřehlednění ekonomiky je třeba **zrušit veškeré finanční dotace, granty, pobídky, a rovněž i nesystémové daňové úlevy**. Teprve poté se ukáže, kde daná entita skutečně vydělává a kde prodělává. Dotace narušují férovou soutěž a vytváří nebezpečnou návykovost. S tím souvisí i plýtvání penězi na finanční spoluúčast u dotací z EU na podnikání a na zbytečné věci (cyklostezky, rozhledny, památníky...). Naopak dotace mohou přinést povzbuzení **na podstatné aktivity ve státním zájmu** (např. infrastruktura, lokálně pro ČR vhodná energetika, vzdělávání).
- Ze zkušeností s řešením podnikových krizí lze rovněž doporučit **přehodnocení uzavřených smluvních vztahů na úrovni státu a státních institucí** s prioritizací dle dopadu na státní rozpočet a přejednání případných nevýhodných podmínek pro stát.
- Na příjmové straně určitě stojí za diskusi primární zamyšlení se nad tím, **kde v rámci stávajících sazeb daní a odvodů unikají finanční prostředky**:
  - tedy **odstranit naprostou většinu daňových výjimek**,
  - zvýšit důslednost kontroly **předávacích cen / transfer prices** u nadnárodních firem
  - důsledně **vymáhat placení daní u nadnárodních poskytovatelů služeb** (Google, Microsoft ...)
  - znovu částečně vrátit EET - u výrazně rizikových oborů s platbami v hotovosti nebo u daňových recidivistů
  - s tím souvisí i **přehodnocení smluv o zamezení dvojího zdanění s tzv. daňovými ráji** a motivace v ČR působících firem danit doma.
- **Daňovou optimalizací** tuzemských firem patřících do nadnárodních korporací negativně ovlivňující daňové příjmy státu je nutno **redukovat**, například **částečným/dodatečným daňovým odvodem nezávislým na formálně vykázaném zisku** (po „optimalizaci“), ale na základě jiných kritérií, která více odpovídají vykonané aktivitě/práci v tuzemsku (obrat či zapsaná aktiva apod.). Je to sice technický pohled, proti kterému by se určitě s využitím

---

+420 733 161 779

✉ info@caim.cz

🌐 www.caim.cz

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

---

různých argumentů nadnárodní korporace bránily, ale jejich počínání není vždy a plně ve prospěch české ekonomiky a ta by se proti tomu měla účinně vymezit.

- Diskuse o navýšení progresu u daní z příjmů fyzických osob a znovuvrácení tzv. superhrubé mzdy je třeba podložit **dostatečně kvantifikovanými podklady**.
- Podobné úvahy by měly nastat i v případě daní majetkových - zvýšení daní z nemovitostí u nemovitostí určených k podnikání (staveb) a také výrazně u bytů/domů neobsazených obyvateli s trvalým pobytem v nich (investiční a spekulativní nemovitosti).
- Jednoznačně je nutné **zvýšení poplatku za používání silnic a dálnic výrazným zvýšením mýtného** pro nákladní vozy nad 3,5 t, zejména pro tranzit (opotřebení silnic roste exponenciálně se zatížením náprav; nákladní vozy „spotřebovávají“ silnice tedy o několik řádů více, než osobní).
- **Je žádoucí se také zamyslet nad stupněm zákonné ochrany těch nezodpovědných věřitelů**, kteří v okamžiku poskytování úvěru vědí (nebo by měli vědět), že tyto finance dlužníkovi neslouží na rozvoj nebo udržitelné provozování jeho byznysu, ale třeba na „vytloukání klínu klínem“ u evidentně neživotaschopných podnikatelských aktivit či pouze na konzumní spotřebu u fyzických osob. Problémy s vymáháním pak zbytečně brzdí ekonomiku a zhoršují i sociální situaci určitých skupin obyvatel, kterou stát musí nějak nákladně sanovat.
- V situacích firem, které jsou ve velmi napjaté finanční tísně, se řeší i důležitá úloha, kde a jak získat dodatečné finanční zdroje v podobě potřebných provozních úvěrů. Nejlépe se dají získat u těch stakeholderů, které se podaří přesvědčit o správnosti postupu řešení krize. V případě státu by tedy nebylo od věci pokusit se získat **dočasné překlenovací zdroje od občanů**, které se podaří o smysluplnosti opatření k vyřešení problematické situace přesvědčit a **vydat státní dluhopisy pro občany ČR**. Využít tak části velkých úspor obyvatelstva, a naopak jim nabídnout zajímavé uložení jejich finančních aktiv, případně zavést část výplat zaměstnanců, zejména státní a veřejné správy, ve státních dluhopisech a tím je motivovat na zájmu o efektivní fungování státu.
- České republice by prospělo **zavedení školného** na vysokých školách (diferencovaného dle v.u. státního zájmu, případně odpouštěného v případě časového závazku práce v ČR) a měli bychom motivovat mladé lidi k tomu, aby neodkládali nástup do ekonomiky na pozdější věk (tedy nástup do prvního „plnohodnotného“ zaměstnání) a tím nezhoršovali deficit důchodového systému.
- Je potřeba výrazně **redukovat přebujelý systém nárokových sociálních dávek** (např. převést na výplatu za veřejně prospěšné činnosti odpovídající schopnostem daných osob) a snížit úniky z tvorby HDP na úkor simulování a zneužívání pracovní neschopnosti některými nepoctivými jedinci či skupinami (znovu zvážit zavedení karenční doby a zvýšení pravomoci revizních lékařů, resp. zvýšený dohled nad vydáváním a kontrolou pracovní neschopnosti).

+420 733 161 779

✉ info@caim.cz

🌐 www.caim.cz

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

C/ EFEKTIVNÍ KOMUNIKACE

Zkušenosti ukazují, že velkou slabinou v procesu připravovaných a realizovaných změn a opatření je komunikace. Ta má přitom hlavní vliv na pochopení, motivaci a společenskou podporu všech kroků, a zvláště těch nepopulárních. **Komunikaci je potřeba věnovat větší pozornost** a postavit ji na relevantních a ověřitelných argumentech. Pro dosažení zlepšení je potřeba zavést **cíleně řízenou komunikaci po vzoru krizové komunikace**, tedy zejména uplatňovat tyto zásady:

- V problémovém či krizovém období je potřeba **koordinovat komunikaci** (tedy např. vlády) **z jednoho místa** (nemohou si ji dočasně určovat ministři nebo vedoucí samostatných institucí státu sami).
- Komunikace by se měla připravovat, plánovat, vyhodnocovat a přizpůsobovat; při každé významnější změně/opatření/rozhodnutí je potřeba **sestavit a aplikovat komunikační plán**, zvolit vhodné komunikační nástroje a platformy a připravit se na rizika/kritiku/negace.
- Komunikace musí být součástí řízení problémové situace/ev. krize a musí prolínat všechny klíčové oblasti; cílem je podpořit jednotlivé realizované činnosti a včas **eliminovat dohady, domněnky, negativní reakce**.
- Je stěžejní **komunikovat upřímně, pravdivě a adekvátně** a docílit **průběžné a nezkrusované seriózní komunikace s veřejností** (všemi skupinami tzv. stakeholderů); **vysvětlovat adekvátním a srozumitelným způsobem připravovaná i realizovaná opatření**.
- V komunikaci by se nemělo **polevovat ani při smršti kritiky**, naopak pokračovat ve vysvětlování a argumentování; nepřipouštět pochybení, pokud není podložené, evidentní a opodstatněné.
- Zavést **co nejširší řízené využívání osvědčených komunikačních platforem a nástrojů** a hledat nové možnosti. Např. měla být vytvořena speciální webová stránka k důležitému tématu, kde je prostor vše vysvětlit, dát argumenty, grafy, čísla, odpovídat na dotazy atd.); mj. i tím si zajistit dostatečnou zpětnou vazbu. Bylo by užitečné zavést pravidelnou komunikační platformu ve veřejnoprávních médiích (ČT, ČRo) např. 15 min./ týden, kde by premiér nebo pověřený člen vlády na týdenní bázi (bez zprostředkovatelů) srozumitelně vysvětloval kroky vlády veřejnosti.
- Je důležité **ověřovat a vyhodnocovat** si pochopení jednotlivých opatření a komunikačních nástrojů.

 +420 733 161 779

 info@caim.cz

 www.caim.cz

ČESKÁ ASOCIACE INTERIM MANAGEMENTU, Z. S.

ZÁVĚR

Pohled krizových a restrukturalizační manažerů sdružených v České asociaci interim managementu na vývoj české ekonomiky a jejich soubor možných opatření na zlepšení vychází z praktických zkušeností z krizového řízení nebo turnaround stovek podniků a jiných složitých situací. Nejedná se o vyčerpávající návod, který má ambice napravit měsíce a roky chybných nebo nedostatečných kroků vlád. Může však sloužit jako doporučení nebo alespoň inspirace pro dosažení obratu nepříznivého trendu a odvrácení krize české ekonomiky.

6.5.2023

Za tým krizových a restrukturalizačních manažerů České asociace interim managementu dokument zpracovali

Ing. Petr Karásek, MBA, LL.M, certifikovaný interim manažer

a **Ing. Bc. Jana Dronská, MBA**, certifikovaná interim manažerka

Námětového cvičení na téma možností řešení složité ekonomické situace českého hospodářství se svými vstupy a podněty podíleli tito členové CAIM:

Ing. Iva Hovadová, MBA, certifikovaná interim manažerka

Jan Hrabánek, MBA

Ing. Pavel Jaša

Mgr. Kamil Komenda, MBA, LL.M, certifikovaný interim manažer

Ing. Pavel Kotajný, CSc., MBA, LL.M, certifikovaný interim manažer

Bc. Václav Korcan, certifikovaný interim manažer

Ing. Leoš Kutner, MBA

Mgr. Jari Makkonen

Ing. Dalibor Petrů, certifikovaný interim manažer

Ing. Jiří Schneller

Ing. Michael Skalický, Ph.D., MBA

Ing. Jaroslav Skoták, MBA

Ing. Jiří Šmíd, certifikovaný interim manager

Mgr. Radka Šušková

RNDr. Jaroslav Vojtěchovský, certifikovaný interim manažer

 +420 733 161 779

 info@caim.cz

 www.caim.cz

Spolek je zapsán v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, VS/1-1/80 350/10-R